

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 27.11.2024, klo 16:00 - 18:03

Paikka Frenckellinaukio 2 D NH Auditorio & sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 135 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 136 Pöytäkirjan tarkastus

§ 137 Läsnäolo- ja puheoikeudet

§ 138 Ajankohtaiskatsaus (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 139 Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr:n yhteisten oppimisympäristöjen suunnittelun esiselvitys (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 140 Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä - Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ym. (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 141 Nuorisovaltuuston aloite neurokirjon huomioimiseksi Tampereen kaupungissa (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 142 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus (yhteistoiminta-alueen asia)

§ 143 Elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteiden päivittäminen

§ 144 Avustushakemus Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry:n toimintaan

§ 145 Valtuustoaloite Karteroopin toiminnan mahdollistamiseksi Tampereen kaupungin tuella - Tampereen sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä

§ 146 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Markkanen Jouni, puheenjohtaja
Aaltonen Teemu
Abdali Ali-Reza
Caglayan Merve
Kampman Ulla
Niemi Aapo
Kuusipalo Saana
Koskela Reijo, poistui 17:36
Niemi Veijo, poistui 17:53
Puolimatka Marika
Saarinen Susanna, poistui 17:53
Sareila Hanna
Suvanto Pauliina, poistui 17:53
Tuominen Jari, poistui 17:53
Vainio Tapani, poistui 17:53
Wigelius Ari, poistui 17:09

Muut saapuvilla olleet

Hirvonen Aarni, Nuorisovaltuuston jäsen
Taubert Venla, Nuorisovaltuuston jäsen, poistui 17:56
Salmi Pekka, Johtaja
Aalto Mari, Lukiokoulutuksen johtaja
Viskari Kirsi, Johtaja, ammatillinen koulutus
Antikainen Timo, Elinkeinojohtaja
Saari Regina, Työllisyysjohtaja
Impiö Irene, Kasvupalvelujohtaja
Kokkonen Esa, Johtaja, poistui 17:32
Huhtala Tuomas, Strategiacontroller, poistui 17:32
Eskonen Tommi, Työllistymisen monialaisen tuen palveluj, poistui 17:32
Toivanen Johanna, Viestintäasiantuntija
Jokinen Aino, Hallintosihteeri, sihteeri

Poissa

Järvenpää Elina, 1. varapuheenjohtaja

Allekirjoitukset

Jouni Markkanen
Puheenjohtaja

Aino Jokinen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hanna Sareila

Aapo Niemi

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi kaupungin internetsivuille
www.tampere.fi. 3.12.2024

Aino Jokinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 135

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Perustelut

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 120 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 136

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Hanna Sareila ja Aapo Niemi (varalle Ali-Reza Abdali).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 2.12.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 137

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti:

- § 138 johtaja Esa Kokkonen Itämeri-Instituutti, strategiacontroller
Tuomas Huhtala ja monialaisen tuen palvelujen johtaja Tommi
Eskonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 138

Ajankohtaiskatsaus (yhteistoiminta-alueen asia)

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Merkitään tiedoksi.

Kokuskäsittely

Ari Wigelius poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Esa Kokkonen, Tuomas Huhtala ja Tommi Eskonen olivat läsnä kokouksessa ja poistuivat kokouksesta päätöksen jälkeen.

Perustelut

Ajankohtaiset:

- Elinkeinopalvelujen vuoden 2025 sopimus, Suomen Itämeri-instituutti / Esa Kokkonen
- Vuosisuunnitelman 2025 valmistelutilanne / Tuomas Huhtala
- Välityömarkkinoiden strateginen kehittäminen / Tommi Eskonen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 139

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr:n yhteisten oppimisympäristöjen suunnittelun esiselvitys (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:3125/12.01.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Viskari Kirsi

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja, ammatillinen koulutus Kirsi Viskari, puh. 0400 376 420, palveluverkkojohtaja Jari Sisso, 040 059 0088, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Aino Jokinen, puh. 040 801 6103, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Hyväksytään Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr:n yhteisten oppimisympäristöjen suunnittelun esiselvityksen raportti.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr:n yhteisten oppimisympäristöjen suunnittelun esiselvitystyötä jatketaan.

Kokouskäsitely

Reijo Koskela poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Elinvoima- ja osaamislautakunta on kokouksessaan 19.6.2024 hyväksynyt ehdotuksen Tampereen kaupungin, Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Tampereen Aikuiskoulutuskeskus, Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr:n välisen suunnittelutyön käynnistämisestä, jonka tavoitteena on rakentaa uudenlainen yhteisten oppimisympäristöjen malli eri koulutuksenjärjestäjien välille. Ehdotuksen mukaan suunnittelutyö oli tarkoitus aloittaa kesällä 2024. Suunnittelutyö tulee osaltaan määrittelemään mahdollisen yhteisen kampuksen toteutumista Nirvaan sekä hankkeen aikataulua. Lisäksi elinvoima- ja osaamislautakunta edellytti, että suunnittelutyöhön otetaan mukaan henkilöstön edustusta.

Suunnittelutyö aloitettiin 21.8.2024 ohjausryhmän kokouksella. Tämän jälkeen selvitystyötä edistettiin mm. työpajoilla. Prosessin aikana järjestettiin kaksi työpajaa, joissa molempien koulutuksen järjestäjien opetushenkilöstön edustajat kävivät läpi tiloihin ja toimintaan liittyviä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

tekijöitä ja reunaehtoja. Työpajoissa on mm. laadittu konkreettisia hahmotelmia tilojen käyttöön liittyen. Ohjausryhmä käsitteli selvitystyön pohjalta laadittua raporttia kokouksessaan 11.11.2024. Ohjausryhmän päätösten pohjalta päivitetty projektiryhmän Kone- ja tuotantotekniikan yhteinen oppimisympäristö Nirvassa -esiselvityksen raportti on tämän asian liitteenä.

Ohjausryhmä esittää esiselvitystyön jatkamista, jotta löydettäisiin toimivimmat pedagogiset ja toiminnalliset ratkaisut esiselvityksessä esiin nousseisiin kysymyksiin, huomioiden myös mahdollisten lisätilojen rakentaminen. Jatkoselvityksen arvioidaan valmistuvan huhtikuun alkuun 2025 mennessä.

Jatkoselvityksessä tulee huomioida myös Tredun tulevaisuustyöpajan tulokset oppimisympäristöjä suunniteltaessa. Ohjausryhmä toteaa, että hankkeen aikataulutusta saattaa siirtyä aiemmin suunnittelusta 08/2027 vuodelle eteenpäin mahdollisen lisärakennuksen rakentamisen sekä jatkoselvitykseen kuluva ajan vuoksi.

Tampereen kaupungin hallintosäännön 21 §:n mukaan elinvoima- ja osaamislautakunnan tehtävänä on mm. järjestää ammatillisen koulutuksen palveluja, edistää osaamista, elinkeinojen kehittymistä ja työllisyyttä elinvoimapalveluihin liittyen ja päättää ammatillisen koulutuksen palveluverkosta koko yhteistoiminta-alueella.

Tiedoksi

Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr: rehtori Teppo Tapani, Jari Sisso, Tuula Grönfors, tredujohtoryhma@tampere.fi

Liitteet

1 Liite elosa 27.11.2024 Kone- ja tuotantotekniikan yhteinen oppimisympäristö Nirvassa -esiselvityksen raportti 15.11.2024 liitteineen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 140

Valtuustoaloite eläinperäisten tuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2030 mennessä - Brigita Krasniqi, Inna Rokosa ja Mitja Tapio ym. (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:2273/06.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Puskala Tarja, Karojärvi Hanna

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Hanna Karojärvi, puh. 040 800 7410, varhaiskasvatuksen pedagoginen asiantuntija Mikko Leikkanen, puh. 040 575 5580, etunimi.j.sukunimi@tampere.fi, opetusjohtaja Petri Peltonen, puh. 050 525 8561, kehittämispäällikkö Laura-Leena Leiwo, puh. 041 730 7570, kehitysjohtaja Tuula Hoivala, puh. 050 329 5711, hankintajohtaja Kari Paju, puh. 040 554 6050, projektipäällikkö Elina Pulliainen, puh. 040 182 8773, etunimi.sukunimi@tampere.fi, palvelujohtaja Susanna Järvinen, puh. 040 800 4887 etunimi.sukunimi@voimia.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Aino Jokinen, puh. 040 801 6103, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Brigita Krasniniqin, Inna Rokosan ja Mitja Tapion ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Brigita Krasniniqi, Inna Rokosa, Mitja Tapio ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Tampereen kaupunki asettaa tavoitteekseen eläinperäisten tuotteiden puolittamisen omissa palveluissaan ja hankinnoissaan vuoteen 2030 mennessä siten, että tavoitteen toteutumista myös seurataan.

Tampereen strategia 2030, Kestävä Tampere 2030 -linjaukset, 100 ilmastoneutraalia ja älykästä kaupunkia -EU-missio sekä YK:n Kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 ohjaavat ja velvoittavat Tampereen kaupunkia tavoittelemaan ilmastoneutraaliutta. Lisäksi kaupunki on sitoutunut työhön luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kaupunki on allekirjoittanut yhdessä Suomen 10 suurimman kaupungin kanssa julkilausuman, jossa sitoudutaan työhön luontokadon pysäyttämiseksi myös globaalilla tasolla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunki selvitti yhdessä Jyväskylän yliopiston kanssa Tampereen kaupunkiorganisaation vuoden 2021 hankintojensa hiili- ja luontojalanjäljen. Elintarvikehankinnat muodostivat suurimman (22%) osan kaupungin hankintojen luontojalanjäljestä ja toiseksi suurimman (14%) osan kaupungin hankintojen hiilijalanjäljestä. Elintarvikkeista punainen liha aiheutti suurimman luontojalanjäljen (34 %). Seuraavaksi suurimmat luontojalanjäljet aiheuttivat maitotuotteet (22 %) ja siipikarja (10 %). Punainen liha aiheutti myös suurimman osan elintarvikkeiden hiilijalanjäljestä (37 %). Vaikka elintarvikkeet aiheuttivat suurimman luontojalanjäljen, elintarvikehankintojen määrä euroissa oli vain noin 3 % kaikista hankinnoista. Etenkin lihatuotteiden aiheuttama maankäyttö nostaa elintarvikkeiden aiheuttamaa luontojalanjälkeä. Kaikki lihatuotteet aiheuttivat yhteensä yli 50 % elintarvikkeiden luontojalanjäljestä.

Iso osa tamperelaisten toiminnasta aiheutuvista päästöistä syntyy muualla. Sitowise Oy laski vuonna 2023 jo toista kertaa Tampereen kulutus pohjaiset päästöt. Selvityksestä kävi ilmi, että ruoka muodostaa päästöistä suurimman osan (23%). Kulutus pohjaisten päästöjen vähentäminen on tärkeä osa Tampereen ilmastotyötä.

Vuoden 2023 alusta lähes kaikissa Tampereen kouluissa ja varhaiskasvatusyksiköissä on ollut joka päivä vapaasti valittavissa kasvisruoka, joka on linjastossa ensimmäisenä, jotta maistamisen kynnyks on pienempi. Tavoitteena on tutustuttaa lapsia ja nuoria kasvispainotteiseen ruokaan ja uusiin makuihin. Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus ovat sitoutuneet edistämään omassa toiminnassaan Tampereen kaupunkistrategian mukaisia hiilineutraalisuustavoitteita. Varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa on lain mukaan järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen, tarpeellinen ja täysipainoinen ravinto. Tarjolla oleva ruoka perustuu pohjoismaisiin ravintosuosituksiin. Nyt tehty aloite on linjassa vuoden 2024 aikana päivittyvien uusien kansallisten ravitsemussuositusten kanssa.

Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toiminnassa tunnustetaan pedagogisen ruoka- ja ravitsemuskasvatuksen merkitys myönteisen ruokasuhteen ja terveellisten elintapojen luomisessa. Tampereella on jo pitkään toteutettu aistilähtöistä Sapere-ruokakasvatusta, jossa ruokaan tutustutaan kaikilla aisteilla ja sisältöjen käsittely ulottuu ruokapöydästä ja -hetkestä laajemmin kaikkeen toimintaan. Monipuolinen ja moniaistinen ruokakasvatus auttaa myös ruokahävikin hallinnassa. Varhaiskasvatus ja esiopetus yhtyy Voimian näkemykseen siitä, että syömättä jäänyt ruoka on aina ekologisesti, ravitsemuksellisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväntöntä.

Perusopetuksessa hiilineutraalien tekojen strategista painopistettä toteutetaan ekososiaalisen sivistyksen toimenpidekokonaisuudessa. Ruokakasvatus ja lasten ja nuorten ohjaaminen kestäviin ruokailutottumuksiin sekä käytännön opetustilanteena kouluruokailu ovat osa ekososiaalisen sivistyksen kokonaisuutta. Perusopetuksen toimenpiteenä tämän aloitteen osalta on kasvispohjaisen ruoan ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

erityisesti kouluruoan arvostukseen ja asenteisiin vaikuttaminen. Kaiken kouluruoan, myös kasvisruokien houkuttelevuuden ja yleisesti oppilaiden ruokatietoisuuden lisääminen on yksi Tampereen perusopetuksen painopistealueista lukuvuonna 2024-2025, mihin on sovittu askelmerkit ja käytännön toteutus. Kouluruokailun houkuttelevuuden lisääminen on kirjattu myös kasvatus- ja opetuslautakunnan vuosisuunnitelmaan 2024. Toimenpiteen toteutumista seurataan kouluruokatyöryhmän kokoontumisten ja sen ehdottamien toimenpiteiden avulla. Reseptiikkaa kehitetään yhteistyössä Voimian kanssa. Perusopetus pitää aloitetta tärkeänä ja valtakunnallisesti merkittävänä keskustelunavauksena.

Perusopetuksella ja toisen asteen koulutuksella on mahdollisuus vaikuttaa oppilaiden asennoitumiseen ruokaan siltä osin, kun se tapahtuu koulupäivän aikana. Oppilaita kannustetaan miettimään tekemiään ruokavalintoja ja niiden vaikutuksia. Kouluruokailusta pyritään tekemään sosiaalinen tapahtuma, jolloin kaiken kouluruoan ja erityisesti kasvisruoan hyväksyttävyyttä nousee oppilaiden keskuudessa. Valmisteilla on myös muutos, jossa ehdotetaan kasvisruokien nimeämistä uudella tavalla mahdollisten ennakoasenteiden vähentämiseksi. Lukioissa voidaan edelleen nostaa esiin eläinperäisten tuotteiden haitallisuutta ja järjestää esimerkiksi teemapäiviä, tietoiskuja ja muita tapahtumia tietoisuuden lisäämiseksi. Lukiokoulutus voi nostaa eläinperäisten tuotteiden vähentämisen vielä voimakkaammin esiin mm.

Ilmastovahdissa, mikä takaa, että asiaa myös seurataan ja siitä raportoidaan. Eläinperäisten tuotteiden puolittaminen tulee tehdä samassa yhteydessä, kun kehitetään kouluruokailun houkuttelevuutta, maistuvuutta ja arvostusta oppilaiden keskuudessa, hävikkiä lisäämättä.

On tärkeää pitää yllä ruokakasvatusta kaikilla kouluasteilla ja kodeissa, ohjaten lapsia uusien makujen omaksumiseen. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö ruokapuheen ja maistamiskulttuurin osalta on avainasemassa myös kasvisruokiin suhtautumisessa. Aloitteen pohjalta perusopetus rohkaisee aiheen käsittelyyn koulujen vanhempainilloissa lukuvuonna 2025-2026 esimerkiksi yhteisesti tuotettujen materiaalien avulla.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää koulutusta elintarvike- ja ravintola- ja cateringaloilla, joissa opiskellaan ruoanvalmistusta. Koulutuksessa noudatetaan valtakunnallisia tutkinnon perusteita, jotka määräävät pitkälti sen, minkälaisia sisältöjä opetuksessa on. Opetushallituksen määräämät tutkinnon perusteet valmistellaan yhteistyössä alan työelämän kanssa, jolloin tutkinnon perusteet vastaavat mahdollisimman pitkälle työelämän osaamistarpeita.

Tredussa elintarvikealalla voi valmistua leipurikondiittoriksi, elintarvikkeiden valmistajaksi tai lihatuotteiden valmistajaksi. Leipurikondiittorikoulutuksessa käytetään paljon eläinperäisiä raaka-aineita kuten kananmunaa, maitoa, kermaa ja voita. Näiden käyttöä on vaikea vähentää, koska niiden käyttö tutkinnon perusteissa olevissa sisällöissä on hyvin oleellinen osa tuotteiden valmistusta ja suuri osa leipurikondiittorin ammatin hallintaa. Opetukseen on lisätty myös

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

kasvisperäisten tuotteiden valmistusta siinä määrin kuin tutkinnon perusteet ja kasvisperäisten ruokien myynnin kysyntä on mahdollistanut. Elintarvikkeiden valmistajan koulutuksen prosessi- ja annosruokien valmistuksessa käytetään lihaa, kestävä kehitys otetaan huomioon valmistuksessa ja raaka-aineiden valinnassa. Valmistuksessa käytetään paljon paikallisia raaka-aineita. Lihatuotteiden valmistajien koulutuksessa sisällöt ja raaka-aineet ovat tutkinnon perusteen mukaisesti lihavoittoisia, koska koulutuksella vastataan alueellisen lihateollisuuden työvoima- ja osaamistarpeisiin. Lihatuotteiden valmistuksen opetussisällöissä huomioidaan kuitenkin myös vegaaniset tuotteet, jotka jäljittelevät lihatuotteita tai korvaavat niitä.

Ravintola- ja catering-alan koulutuksessa huomioidaan valtakunnalliset ravitsemussuosituksot. Kasvis- ja vegaanivaihtoehtoja käsitellään ja opetetaan koko tutkinnon ajan eri tutkinnon osissa. Opiskelijoiden tietoisuutta laajemmasta kasvisruokailun merkityksestä lisätään mm. opettajien osaamisen varmistamisella. Tämä vahvistaa osaltaan kasvisruokailun vakiintumista osaksi opiskelijoiden arkea.

Kaikkia Tampereen kaupungin hankintoja ohjaa hankinnan strategiset painopisteet, joiden avulla hankinnoissa toteutetaan kaupungin strategiaa. Painopisteiden mukaan tuotteet ja palvelut hankitaan ilmaston ja ympäristön kannalta vastuullisesti. Painopisteissä painotetaan myös kokonaistaloudellisuutta sekä paikallisen elinvoiman kehittymisen tukemista. Hankintojen kokonaistaloudellisuuden näkökulmasta on tärkeää, että palvelu ja tuotteet vastaavat asiakkaiden tarpeita, eikä niistä aiheudu kustannuksia esimerkiksi hävikin muodossa.

Tampereen kaupungin palveluissa ateriapalvelut toimittaa pääosin Pirkanmaan Voimia Oy. Voimia tukee Tampereen kaupungin hiilineutraaliustavoitteita ja on sitoutunut vähentämään ilmastovaikutuksiaan. Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartassa on muun muassa seuraavat toimenpiteet ja linjaukset ruoan osalta:

- Pirkanmaan Voimia Oy kehittää liiketoimintaansa hiilineutraaliin suuntaan ja vähentää päästöjä ilmastotiekartan mukaisesti. Aterioissa lisätään kasviproteiinien, kalan ja broilerin käyttöä ja vähennetään punaista lihaa. Riisiä korvataan perunalla ja muilla viljoilla. Kaurajuomaa tarjotaan kaikille asiakkaille ruokajuomavaihtoehtona. Suositaan kausikasviksia.
- Lihaproteiinin määrän vähentäminen ruokalistoilla. Korvataan lihaproteiini kokonaan tai osittain kasviproteiineilla, esimerkiksi hybridiruokien tuominen ruokalistoille. Kasvisruokapäivä vähintään kerran viikossa.

Pirkanmaan Voimian toimintaa ohjataan palvelusopimuksilla, joissa palveluryhmät asettavat vastuullisuus- ja ympäristövaatimukset Voimian tuottamille ateriapalvelulle. Nämä vaatimukset ohjaavat Voimian palvelutuotantoa kaupungin haluamaan suuntaan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Eläinperäisten tuotteiden kulutusta pienennettäessä siirtymässä on huomioitava toimittajamarkkinan kyvykkyys toimittaa haluttuja tuotteita. Tällä hetkellä kasviproteiinivalmisteiden saatavuus ja valikoiman riittävyys on haaste suuren mittaluokan valmistusprosesseihin. Tästä johtuen lyhyellä aikavälillä aloitteen vaikutukset voivat olla kustannuksia lisääviä. Suomessa ja maailmalla on meneillään useita tuotekehityshankkeita, joiden avulla voidaan saada kustannustehokkaita ratkaisuja kasviproteiinivalmisteiden tuotantoon ja siksi markkinoiden kehittymistä on seurattava aktiivisesti. Kasvisruoan reseptiikkaa on kehitettävä asiakkaiden makumieltymyksiä vastaavaksi. On tärkeää seurata hankkeita, joissa kehitetään ruokapalveluille soveltuvia maukkaita kasviruokareseptejä sekä jakaa muiden ruokapalvelutoimijoiden kanssa parhaita kokemuksia kasvisruoan käytön edistämisestä.

Kaupungin tiloissa toimivia kahvila-/ravintolapalveluyrittäjiä pystytään halutessa kilpailutusten kautta ohjaamaan eläinperäisten tuotteiden vähentämiseen. Hankintapalvelut tukee hankintojen valmistelua yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti. Vuosina 2025 ja 2026 joitakin keskeisten kohteiden kahvila-ravintolasopimuksia (Esim. Metso, Laikku ja Kaupungintalo) on aika kilpailuttaa uudelleen.

Kaupungin hiilineutraaliustavoitteet ja niin päätettäessä myös eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämisen tavoite, voidaan huomioida palveluntuottajan valinnassa vähimmäisvaatimusten ja vertailuperusteiden avulla. Sopimusten kilpailutuksessa on periaatteessa mahdollista huomioida nämä näkökulmat. Näin ollenkin yrittäjällä täytyy olla myös liikkumavaraa huomioida kysynnän vaikutus valikoimaan, jotta toiminta on kannattavaa ja palvelee asiakkaiden tarpeita. Konkreettiset vähimmäisvaatimukset palvelukuvauksessa voivat liittyä esim. kasvisruoka- ja vegaanivaihtoehtojen saatavuuteen, esillepanoon linjastolla ja sijaintiin ensimmäisenä ruokalistalla, vastuullisuusmerkintöihin sekä kasvisruoan menekin seurantaan. Pisteytettävänä vertailuperusteena voi olla esim. vastuullisuussuunnitelma, jossa palveluntuottajalta pyydetään vastuullisuussuunnitelmaan kuvaus toimenpiteistä, joilla se sitoutuu edistämään tilaajan määrittämiä vastuullisuustavoitteita. Tällä tavoin voidaan palveluntuottajilta parhaimmillaan saada myös uusia, innovatiivisia toimintatapoja kestävyysvaasteiden ratkaisemiseksi. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi kasvisruoan osuuden ja menekin lisäämiseen valikoimassa sekä kotimaisten kasviproteiinien käyttöön raaka-aineina.

Kaupunki tavoittelee jo nyt hiilineutralitutta suunnitelmallisesti ja lukuisin toimenpitein, joista osa kohdistuu eläinperäisten tuotteiden käytön vähentämiseen. Valtuusto voi halutessaan asettaa eläinperäisten tuotteiden vähentämiseksi tarkemmat tavoitteet.

Tiedoksi
Kaupunginhallitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- 1 Valtuustoaloite
- 2 Nuorisovaltuuston lausunto
- 3 Voimian lausunto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 141

Nuorisovaltuuston aloite neurokirjon huomioimiseksi Tampereen kaupungissa (yhteistoiminta-alueen asia)

TRE:2785/06.00.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Järvelä Kristiina, Viskari Kirsi, Aalto Mari, Rasimus Elli, Etu-Seppälä Outi, Rautanen Heli, Pyökkimies Martta, Ojalampi Ulla-Maija

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja, ammatillinen koulutus Kirsi Viskari, puh. 040 037 6420, opetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, pedagoginen asiantuntija Outi Etu-Seppälä, puh. 040 358 0825, aluejohtaja Heli Rautanen, aluejohtaja, puh. 040 584 7692, pedagoginen asiantuntija Martta Pyökkimies, puh. 040 592 8133, etunimi.sukunimi@tampere.fi, lukiokoulutuksen johtaja Mari Aalto, puh. 040 187 4593, etunimi.sukunimi1@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Aino Jokinen, puh. 040 801 6103, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Nuorisovaltuustolle annetaan vastauksena perustelutekstissä oleva lausunto.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi: Nuorisovaltuuston aloite ja siihen annettu vastaus merkitään tiedoksi.

Perustelut

Nuorisovaltuusto esittää 20.5.2024 jättämässään aloitteessa neurokirjon huomioimiseksi Tampereen kaupungissa, että kaupunki selvittää hallinnoimiensa tilojen saavutettavuuden sekä aistiesteettömyyden toteutumisen tilanteen; selvittää, miten aistiesteettömyys on tällä hetkellä huomioitu opetuksessa kaikilla kouluasteilla päivähoidosta toiselle asteelle; laatii sekä toteuttaa toimenpideohjelman edellä mainituissa selvityksissä esiin nostettujen epäkohtien korjaamiseksi; mahdollistaa pienryhmäopetuksen lukiokoulutuksessa arvioimalla kurssien toteutumisen vähimmäisopiskelijamäärää tapauskohtaisesti; lisää tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta sekä pienryhmätiloja esiopetuksessa, perusopetuksessa sekä toisella asteella; tiedostaa neurokirjolla olevien kohonnen syrjäytymisriskin ja pyrkii lisäämään

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

asukkaiden tietoisuutta neuropsykkisestä monimuotoisuudesta sekä omilla toimillaan ehkäisee negatiivisten mielikuvien syntymistä neurokirjolla olevista ihmisistä; edellyttää jokaiseen uuteen oppilaitokseen rakennettavan yhden täysin aistiärsykeettömän tilan; suuntaa resursseja talousarviosuunnittelussa perusopetuksen sekä toisen asteen ryhmäkokojen pienentämiseen sekä erityisen tuen tarpeen toteutumiseen lainsäädännön edellyttämällä tavalla; sekä täydennyskouluttaa henkilöstöään yhteistyössä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä muiden järjestöjen kanssa kohtaamaan neurodiversiteetin piirteitä omaavia henkilöitä sekä huomioimaan heidän erityistarpeensa koulujen arjessa.

Nuorisovaltuusto perustelee aloitettaan sillä, että neurokirjon piirteitä omaavat ihmiset eivät ole yhteiskunnassa tasa-arvoisessa asemassa niitä omaamattomien ihmisten kanssa eikä opetussuunnitelman ja lainsäädännön lähtökohtana oleva tasa-arvoinen ja yhdenvertainen opetus jokaiselle oppilaalle ja opiskelijalle heidän ominaisuuksistaan riippumatta toteudu neurokirjon henkilöiden kohdalla täysimittaisesti. Kaupungin tulee nuorisovaltuuston mukaan korjata nykyiset epäkohdat, jotta nepsylasten ja -nuorten oikeudet toteutuvat jokaisella koulutusasteella kokonaisuudessaan.

Nuorisovaltuusto tuo esiin, että ahtaat ja meluisat opiskelutilat tai liian suuret luokkakoot voivat häiritä opiskelua ja heikentää opiskelukykyä merkittävästi etenkin neurokirjon ihmisillä ja että rauhoittumistiloja on heikosti tarjolla. Nuorisovaltuusto tuo esiin myös lasten ja nuorten kanssa työskentelevien työntekijöiden tietämyksen vajuuden sekä neurokirjon piirteitä omaavien henkilöiden kouluissa kohtaaman vähättelyn, ymmärtämättömyyden, ylistimulaation sekä suuremman syrjäytymisriskin. Nuorisovaltuusto taustoittaa aloitettaan viimeisimpien kouluterveyskyselyiden tuloksilla, joiden mukaan osa oppilaista kärsii oppilaitoksen liiallisesta melusta ja häiriintyy oppilaitoksen fyysisistä työoloista. Tulosten mukaan entistä useampi oppilas ja opiskelija tarvitsee oppimisen tuen palveluja tai erityisopetusta. Erityisesti neurokirjolla oleville henkilöille erityisen tuen palvelut ovat oppimisen tukemisen kannalta tärkeitä.

Kaupungin tulisi nuorisovaltuuston mukaan edistää erilaisin toimenpitein neurokirjolla olevien ihmisten asemaa ja kitkeä sosiaalista eriarvoisuutta mm. painottamalla neurokirjon ja sen vaikutusten yksilöllistä huomioimista opetuksessa sekä opetusympäristöissä sekä luomalla ilmapiiri, jossa jokainen kohdataan yhdenmukaisesti ja ennakkoluulottomasti.

Kiitos nuorisovaltuustolle tärkeän asian esiin nostamisesta. Ratkaisujen löytäminen neurokirjon haasteisiin oppilaitosarjessa edellyttää monien toimijoiden ja asiantuntijoiden yhteistyötä.

Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa tehdään jo useita toimenpiteitä, joiden avulla pyritään parantamaan neurokirjoisten lasten ja nuorten kasvun, oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa myös lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen on päivittäinen toiminnan tavoite.

Tilojen saavutettavuus sekä aistiesteettömyyden toteutuminen: Koulujen rakentamista ohjaa ja säätelee Perusopetuksen opetussuunnitelma 2014, luku 4.3. oppimisympäristöt ja työtavat sekä RT-kortisto. Tampereella on käytössä myös kaupungin oma koulujen suunnitteluohje 2021, joka toimii rakennushankkeiden perustana kaikissa uudiskohteissa ja perusparannushankkeissa soveltuvien osien. Ohjetta päivitetään parhaillaan yhteistyössä Tampereen kaupungin kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmän kanssa. Varhaiskasvatusyksiköiden rakentamista ohjaa ja säätelee Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, luku 3.2 Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt ja RT-kortisto. Tampereella on käytössä myös kaupungin oma päiväkotien suunnitteluohje 2023. Tampereen kaupunki pyrkii huomioimaan aistiesteettömyyden jokaisen uuden tai korjattavan päiväkodin/koulun suunnittelussa, ja myös tilojen käyttäjillä on mahdollisuus osallistua suunnitteluun.

Tampereen kaupungin esi- ja perusopetuksessa kaikki oppilaat ohjautuvat kotiosoitteen mukaiseen lähikouluun. Myös varhaiskasvatuksessa lapset ohjautuvat pääsääntöisesti kodin lähellä olevaan päiväkotiin. Tosiasia on, että rakennusten kunto vaihtelee, ja erityisesti vanhoissa koulurakennuksissa ei välttämättä ole jakotiloja tai pienryhmähuoneita. Uusissa koulurakennuksissa tilat ovat muunneltavia ja niiden käyttötarkoituksia voi vaihtaa. Avoimia oppimisympäristöjä ei ole. Akustiikka on huomioitu hyvin jo suunnitteluvaiheessa, ja useimmissa kouluissa ja päiväkodeissa on jakotiloja ja pienryhmätiloja, mikä mahdollistaa pienryhmätoiminnan ja rauhoittaa tekemistä. Esteettömyys on otettu huomioon tilojen suunnittelussa niin liikuntaesteisten kuin kuulo- ja näkövammaistenkin kannalta. Tilojen hyvään äänenvaimennukseen, huoneakustiikkaan sekä ergonomiaan on kiinnitetty erityistä huomiota. Erillisiä aisti- ja hiljentymistiloja on suunniteltu ja rakennettu esimerkiksi Etelä-Hervannan kouluun sekä muutamiin muihin kouluihin ja päiväkoteihin. Aistihuoneiden rakentaminen on lähtöisin opetushenkilöstön kiinnostuksesta ja innostuksesta, sekä siitä, että kouluista/päiväkodeista on löytynyt tila tähän käyttötarkoitukseen.

Vuoreksen kouluun on kehitetty "nepsy"-malliluokka, jossa aistikuormittuneisuuden säätely on huomioitu monin tavoin. Luokassa on käytetty aistiystävällisiä materiaaleja, ja siellä toimii yleisopetuksen opetusryhmiä. Luokkaan voi tutustua myös muista kouluista. Kouluarjessa on monia aisteja kuormittavia tilanteita, kuten ruokailut ja välitunnit. Monissa kouluissa on käytössä hiljaiset ruokailut ennalta sovittuina päivinä sekä porrastetut välitunnit. Joissakin kouluissa on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

mahdollisuus osallistua kerran päivässä hiljaiseen välituntiin, jolloin voi tehdä rauhallisia puuhia tai levätä. Neurokirjon oppilaille voi esiintyä motorista levottomuutta, ja tähän helpotukseksi kouluille on hankittu tähän liittyviä erilaisia apuvälineitä. Kahdessa päiväkodissa (Sampo ja Vellamo) on myös uudet, erikseen kehitetyt "nepsy-ystävälliset" tilat kokeilussa. Erilaisia välineitä häiritsevien aistitunteiden ja tarkkaavuuden suuntaamisen helpottamiseksi on saatavilla kaikissa päiväkodeissa ja esiopetusyksiköissä.

Tampereen kaupungin perusopetus kartoittaa syksyn 2024 aikana aistihuoneiden ja hiljentymistilojen riittävyttä kyselyllä rehtoreille, jotka osallistavat henkilökuntaansa. Lisäksi esitetään, että pedagogisilla järjestelyillä opetustiloissa huomioidaan aistikuormittuneisuus.

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetus: Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen opetus aloitettiin Tampereen kaupungin perusopetuksen 4. ja 6. vuosiluokilla syyslukukaudella 2023. Taitojen opetus sisältyy osana ympäristöopin oppiaineeseen, jonka tuntijakoa korotettiin 0,5 viikkotunnilla 4. ja 6. vuosiluokilla. Tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitojen opetukselle on laadittu oma opetussuunnitelmansa, joka hyväksyttiin sivistys- ja kulttuurilautakunnassa 18.4.2023. Lisäksi opettajien käyttöön laaditaan näiden taitojen opetuspaketti. Nimensä mukaisesti opetussuunnitelma on jaettu kolmeen osaan: tunnetaitoihin, vuorovaikutustaitoihin ja turvataitoihin. Tunnetaitojen opetuksella tuetaan oppilaan minäkuvan rakentumista ja ryhmään kiinnittymistä. Vuorovaikutustaitojen opetuksessa oppilaat harjoittelevat vuorovaikutusta erilaisissa tilanteissa sekä toisten ihmisten asemaan asettumista. Turvataitojen opetuksessa opetellaan kunnioittamaan jokaisen oikeutta fyysiseen koskemattomuuteen.

Tampereen kaupungin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitoja opetetaan ja harjoitellaan lasten kanssa päivittäin. Aiheet ovat läpäisevästi läsnä varhaiskasvatussuunnitelmassa ja esiopetuksen opetussuunnitelmassa. Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmassa on myös oma alaluku tunne- ja vuorovaikutustaitojen edistämisestä.

Henkilöstön täydennyskoulutus ja nepsy-asiantuntijat: Tampereen kaupungin perusopetuksessa on vahvistettu neurokirjon osaamista kouluttamalla henkilöstöä ratkaisukeskeisiksi neuropsykiatrisiksi valmentajiksi. Perusopetuksessa toimii tällä hetkellä 26 koulutiimitasoista nepsy-konsulttööriä, jotka ovat opettajia, koulunkäynninohjaajia ja kouluvalmentajia. Loput koulutetut ratkaisukeskeiset nepsy-valmentajat täydentävät nepsy-konsulttööriänsä omilla kouluillaan omien tehtäviensä kautta. Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa työskentelee tällä hetkellä 22 nepsy-valmentajakoulutuksen saanutta varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. He tekevät nepsy-konsultointia kaikissa kaupungin varhaiskasvatus- ja esiopetusyksiköissä. Lisäksi monilla lapsiryhmien työntekijöillä on nepsy-osaamista, jota he hyödyntävät työssään.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupungin perusopetuksessa toimii myös yhdeksän matalan kynnyksen konsultoivaa opettajaa, joista moni on myös koulutettu nepsy-valmentaja. He auttavat tunnistamaan neurokirjon lasten ja nuorten kouluarjessa näkyviä haasteita ja vahvuuksia sekä etsimään toimivia keinoja tunteiden säätelyyn, käyttäytymisen ja oppimisen pulmiin. Matalan kynnyksen konsultoitavien opettajien taholta on myös järjestetty erilaisia koulutuksia koulujen henkilökunnille. Koulutusta on annettu oppituntien selkeiden rakenteiden suunnittelemiseen, struktuuriin luomiseen, ennustettavuuteen ja yhteisesti koko luokan ja koulun kesken sovittuun johdonmukaiseen toimintaan.

Tampereen seudun kasvatus- ja opetusalan osaamisen kehittämisen palvelu Osake on Tampereen seudun kasvatus- ja opetusalan henkilöstön osaamisen kehittämisen palvelu. Osake tarjoaa helposti saavutettavia, tarvelähtöisiä ja laadukkaita koulutuksia. Toiminta on suunnattu varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen koko henkilöstölle Tampereen seudulla. Osake tarjoaa runsaasti laadukkaita koulutuksia mm. neurokirjo -aiheeseen liittyen.

Neurokirjon oppilaat voivat olla koulupäivän jälkeen tukitoimista huolimatta kuormittuneita ja sen vuoksi tarvitsevat myös kouluajan jälkeen erilaisia tukimuotoja. Kaupungilla ja Pirhan työntekijöillä on Tampereen ja Pirkanmaan alueella olemassa nepsy-verkostotyötä (<https://www.pirha.fi/web/nepsy-neuropsykiatriset-vaikeudet>), jota kehitetään koko ajan. Tällä pyritään neurokirjon lasten ja nuorten mahdollisimman monipuoliseen tukemiseen koko kasvun ja opin polun aikana.

Perusopetuksen päätyminen ja opinto-ohjaus: Perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus ohjata ja valvoa oppivelvollisen hakeutumista perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen perusopetuksen päättyessä. Sellaisella oppilaalla, joka tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tukea, on oikeus saada oppilaanohjauksen lisäksi henkilökohtaista oppilaanohjausta. Velvoite tarkoittaa velvoitetta tarjota tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta sellaisille oppilaille, joilla havaitaan perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen liittyvää tuen tarvetta vuosiluokilla 8 ja 9. Kun yhteishaun tulokset tulevat, opinto-ohjaajat tapaavat oppilaat, jotka eivät ole saaneet opiskelupaikkaa.

Elokuussa opinto-ohjaajat varmistavat, ovatko oppilaat aloittaneet toisen asteen opinnot ja jos eivät, ohjausta jatketaan elokuun loppuun asti. Peruskoulun ja toisen asteen oppilaitosten välillä siirretään tietoja, jotta uusi koulu tietää oppilaan erityistarpeet. Opinto-ohjaajat voivat järjestää tapaamisia oppilaan, huoltajien ja uuden koulun henkilökunnan kanssa. Kouluvalmentajat tukevat oppilaita erityisesti kesällä. He ovat tuttuja ja helposti lähestyttäviä henkilöitä, jotka auttavat siirtymävaiheessa.

Tuen tarpeet ja ryhmäkoko perusopetuksessa: Perusopetuslain 2 §:n tavoitteena on tarjota kaikille oppilaille mahdollisuus osallistua yhdenvertaisesti omien edellytystensä mukaisesti koulun toimintaan.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perusopetuslain 16 §:n mukaan oppilaalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea koko perusopetuksen ajan. Tukea on annettava heti, kun tuen tarve ilmenee. Jokaisen oppilaan tarpeet ovat yksilöllisiä, joten tuen muotojakin on erilaisia. Pyrimme Tampereella siihen, että mahdollisimman moni oppilas saa tarvitsemansa tuen omassa lähikoulussaan ja tarvittaessa oppilas voi opiskella erityisluokalla. Erityisluokkia on sijoitettu melkein kaikkiin kouluihin, joten moni oppilas voi opiskella omassa lähikoulussaan. Tampereella on 18601 oppilasta (20.9.2014), joista on erityisessä tuessa 1615 oppilasta eli noin 8,7% kaikista oppilaista. Näistä opiskelee erityisluokalla 1384. Erityisluokkia on 176.

Perusopetusasetuksen 2 § määrittelee, että opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Lukuvuonna 2023-24 Seutukuntien 1-9 luokkien keskimääräinen ryhmäkoko on 16,8. Tampereen perusopetuksessa vuosiluokkien 1-6 keskimääräinen ryhmäkoko on 16,12 ja vuosiluokkien 7-9 15,79 oppilasta. Vuosiluokkien 1-9 keskimääräinen ryhmäkoko on 16,12 eli Tampereen perusopetuksessa on varsin maltilliset ryhmäkoot.

Tuen tarpeet ja ryhmäkoko varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa: Varhaiskasvatustalouden luvussa 7 sekä valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksesta määritellään henkilöstön mitoitus ja rakenne varsin tarkasti, joten ryhmäkoko on määrätty lain ja asetuksen tasolla. Esiopetuksessa noudatetaan Tampereella samoja suhdelukuja kuin varhaiskasvatuksessa. Neljää alle 3-vuotiasta lasta kohden ja seitsemää yli 3-vuotiasta kohden tulee olla yksi laissa mainittu työntekijä. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea varhaiskasvatuksen tehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia.

Varhaiskasvatustalouden luku 3 a säätelee lapsen oikeudesta varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen. Tukea on saatava viivytystä tuen tarpeen ilmettyä ja lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Pyrimme Tampereella siihen, että mahdollisimman moni lapsi saa tarvitsemansa tuen lähipäiväkodissään. Tarvittaessa lapsi voidaan sijoittaa integroituun varhaiskasvatusryhmään, joita on tällä kaudella yhteensä 31 eri puolilla kaupunkia. Lisäksi tällä hetkellä on yksi varhaiskasvatuksen erityisryhmä sekä Erho-yksikön palvelut. Erityistä tukea Tampereella saa noin kolme prosenttia varhaiskasvatuksessa olevista lapsista ja noin 10 prosenttia esiopetuksen oppilaista. Esiopetuksessa noudatetaan perusopetuslain mukaista säätelyä tuen antamisessa. Integroituja esiopetusryhmiä on kaikilla kasvun ja opin poluilla, tällä kaudella yhteensä 20 ryhmää. Lisäksi on kahdeksan esiopetuksen erityisryhmää eri puolilla kaupunkia.

Talous ja perusopetus: Perusopetus sai kehysneuvotteluiden tuloksena talousarviopohjaan yhteensä 341 000 euroa lukuvuoden 2023-2024 osalta tunne- ja vuorovaikutustaitojen +0,5 vvt/ 4. ja 6. luokille. Sen lisäksi talousarvioprosessissa huomioidaan palvelutarpeen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

volyymimuutos eli oppilasmäärän kasvu. Tilivuodelle 2024 kehukseen tätä varten on varattu +636 000 euroa.

Lisäksi vuodelle 2024 lisättiin rahoituspohjaan:

+1,2 M€ tuen suunnitelman edistämiseen -> 7 erityisluokkaa

+500 te alueelliseen eriytymiskehitykseen, alueellisen tasa-arvon ja hyvinvoinnin edistäminen: kaupungin eriytymiskehityksen ehkäisy

Yhteenveto: Tampereella on jo tehty paljon neurokirjon huomioimiseksi, mutta kehittämistarpeita on edelleen:

- Koulujen ja päiväkotien suunnittelussa on tärkeää ottaa huomioon erilaiset tarpeet ja mahdollistaa kaikkien osallistuminen ja oppiminen. Esteettömyys, aistiesteettömyys ja saavutettavuus ovat avainasioita erityisesti neurokirjon lapsille ja nuorille.
- Tarjoamme henkilöstölle lisää koulutusta kohtaamaan neurokirjon piirteitä omaavia lapsia ja nuoria sekä huomioimaan heidän erityistarpeensa koulujen ja päiväkotien arjessa.
- Seuraamme oppimisen tuen uudistusta ja varmistamme riittävän tuen saatavuuden myös neurokirjon omaaville oppilaille.
- Pyrimme pitämään opetusryhmät pieninä. Pienet opetusryhmät edesauttavat neurokirjon oppilaiden oppimista ja hyvinvointia.

Lukiokoulutus

Opetusryhmät useissa lukioissa kaikille pakollisilla opintojaksoilla ovat isoja (esim. 20–36 opiskelijaa/opetusryhmä). Isot opetusryhmät tuovat mukanaan hälyä ja niissä opettajan on vaikea huomioida kaikkien opiskelijoiden tarpeita. Pienryhmäopetuksen tuominen lukioihin vaatisi isoja lisäyksiä nykyisiin resursseihin. Lukioiden opiskelijamäärä on kasvanut kuuden viime vuoden aikana lähes tuhannella opiskelijalla ilman lisätiloja. Tämän vuoksi ryhmäkokojen pienentäminen ei ole ollut mahdollista.

Varsinaisia aistihuoneita Tampereen kaupungin lukioissa ei ole. Useat aistiyliherkät opiskelijat käyttävät lukiossa sekä oppitunneilla että välitunneilla usein vastamelukuulokkeita, ja joskus myös aurinkolaseja, huppua tai lippalakkia aistiärsyksiä rajaamaan. Yksittäistapauksissa luokissa on käytetty myös sermejä rauhoittamaan ja rajaamaan tilaa aistiherkälle opiskelijalle. Laajamittaisempi sermien käyttö luokissa voisi mahdollisesti tuoda apua erilaisissa työskentely- ja rauhoittumistilanteissa.

Osa lukioiden tiloista (mm. ruokalot) on akustiikaltaan kaikuvia, joten keskittymistä tai rauhoittumista ruokailuun ne eivät tue. Esimerkiksi Teknillisellä lukiolla on ollut kohta parin vuoden ajan kokeilussa hiljaisen ruokailun tila rauhallisempaa ruokailuympäristöä kaipaaville. Olisi suotavaa, että tällainen mahdollisuus löytyisi jokaisesta Tampereen lukiosta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Välituntien aikana lukioiden käytävät ovat usein meluisia eikä tiloja aistikuorman tasaamiseen juuri ole. Muutama yhden hengen tai pienen ryhmän puhelinkoppi lukion tiloissa voisi mahdollistaa melko pienen muutoksin aistiärsyккеettömän ja hiljaisen tilan sitä tarvitseville. Lukioiden opiskelijamäärä on kuitenkin kasvanut kuuden viime vuoden aikana lähes tuhannella opiskelijalla ilman lisätiloja, joten tilanne haastaa mahdollisuuden järjestää tiloja rauhoittumiseen tai erilliseen työskentelyyn ja pienryhmille. Pienryhmäopetuksen toteuttaminen edellyttää taloudellista panostusta ja esimerkiksi valinnaisuutta karsimalla sitä voidaan toteuttaa nykyistä enemmän. Tulevissa peruskorjauksissa ja uudisrakentamisessa aistiärsyккеettömät tilat pyritään huomioimaan jo suunnitteluvaiheessa.

Aistiesteettömyyden ja saavutettavuuden näkökulmasta on hyvä asia, että Tampereen kaupungin lukioilla ei juurikaan käytetä avoimia tiloja opetukseen. Aulatiloiissa saatetaan pitää lähinnä juhlia tai välituntitoimintaa. Osallistuminen niihin ei ole aina pakollista ja tarpeen mukaan lukioilla joustetaan osallistumisista opiskelijakohtaisesti.

Monet opiskelijat kokevat digitaaliset oppimateriaalit haastaviksi hahmottaa. Tämän vuoksi useilla lukioilla on tarjottu mahdollisuutta lainata koululta paperinen oppikirja (perusteena lukivaikeus, neurologiset haasteet tai lukemista haittaava sairaus). Myös vieraskieliset opiskelijat ovat olleet oikeutettuja paperikirjalainaan. Osa näistäkin opiskelijoista käyttää kuitenkin mieluummin digikirjaa.

Neurokirjon opiskelijoiden osalta Ylioppilastutkintolautakunnan edellyttämiin erityisjärjestelyhakemuksiin riittää nykyään, että neurologiset tutkimukset on aloitettu ja lukion psykologi tai terveydenhoitaja kirjoittaa lausunnon, josta käy ilmi, että keskittymisvaikeutta on selvitetty ja haasteita on todettu. Lääkärin asettamaa neurokirjon diagnoosia ei tarvita erityisjärjestelyiden saamiseksi ylioppilaskirjoituksissa.
(<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-toimeenpano/maaraykset-ja-ohjeet/koesuoritusta-heikentavan-syyn-huomioon-ottaminen>)

Lukioissa on tiedostettu neurokirjolla olevien opiskelijoiden kohonnut syrjäytymisriski ja opiskeluhuollossa onkin viime vuosina panostettu neurokirjon opiskelijoiden tukemiseen. Tukea saa sekä erityisopettajilta että koulutetuilta nepsyvalmentajilta. Erityisopettajien määrää on lisätty viime vuosina ja lisätään edelleen. Lukiolaisen on mahdollista hakeutua myös lukiopaja LUPAn opiskelijaksi, mikäli koulunkäynti omalla lukiolla ei suju. Lukiopajassa opiskellaan väliaikaisesti pienryhmässä ja tarkoitus on palata sieltä omaan oppilaitokseen tai vaihtoehtoisesti siirtyä muuhun oppilaitokseen. Nepsyvalmennusta on mahdollista saada ilmaiseksi koulupäivän aikana. Valmennusta saadakseen ei tarvitse olla neurokirjon diagnoosia, vaan palvelua tarjotaan matalan kynnyksen palveluna. Lukioissa on menossa Opetushallituksen rahoittama Tuetaan älykkäästi -hanke, jonka yhtenä tavoitteena on lisätä ja kehittää samanaikaisopettajuuden malleja sekä kouluttaa opettajia tunnistamaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

tuen tarpeen jo varhaisessa vaiheessa. Nämä tavoitteet tukevat myös neurokirjon opiskelijoiden huomioimista.

Yhteisöllistä työtä on lisätty ja kehitetty lukiokoulutuksessa viime vuosina voimakkaasti hankerahalla. Lukioille on laadittu menetelmäpakki, joka sisältää tarkat toimintaohjeet yhteisölliseen työhön myös hankkeen jälkeen. Nämä kaikki edesauttavat myös tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Osana toisen asteen ja korkea-asteen nivelvaiheen siirtymää Tampereen kaupungin lukioiden erityisopettajat tekevät yhteistyötä Tampereen yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun opiskelija- ja tukipalveluiden kanssa. Erityisopettajat välittävät tietoa korkeakouluissa tarjottavista tukimuodoista ja niiden saavutettavuudesta omille opiskelijoilleen. Varsinaista opiskelijoiden tiedonsiirtoa eri oppilaitosten välillä ei tapahdu.

Ammatillinen koulutus

Rakennetun ympäristön osalta esteettömyys perustuu maankäyttö- ja rakennuslainsäädännössä (MRL) asetettuihin tavoitteisiin. Esteettömyyden edellytykset luodaan jo silloin, kun suunnitellaan maankäyttöä ja laaditaan kaavoja. Esteetön rakennus edistää ihmisten yhdenvertaisuutta, on kaikille käyttäjille toimiva ja turvallinen ja se huomioi liikkumisen helppouden lisäksi myös näkemis- ja kuulemisympäristön. Esteettömyys on osa kaikkien väestöryhmien yhdenvertaista oikeutta hyvään elinympäristöön. Tällä hetkellä Suomen esteettömyyslainsäädäntö ei kuitenkaan huomioi neurokirjon henkilöiden tilallisia erityistarpeita. Säädösten päivittäminen, neuroesteettömyyttä koskevien ohjeistusten laatiminen ja alan toimijoiden koulutus ovat keinoja, joilla voitaisiin jatkossa mahdollistaa oppilaitoksiin nykyistä neuromoninaiempia oppimisympäristöjä ja -tiloja. Neuromoninaisuus tulisi nähdä laajemmin kuin pelkästään aistiesteettömyyden ja rakennetun ympäristön kysymyksenä.

Tredulla on käytössään noin 120 000 m² oppimisympäristöjä sekä Tampereella että ympäristökunnissa. Rakennukset omistaa pääosin Tredu Kiinteistöt Oy ja kiinteistöjen rakennuttamis- ja ylläpitopalveluista vastaa Tampereen Tilapalvelut Oy. Em. toimijat huolehtivat Tredun palveluverkon kanssa yhteistyössä, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyys otetaan huomioon.

Tredussa oppimisympäristöt ovat pääsääntöisesti nykyaikaisia, viihtyisiä, muuntojoustavia ja pedagogisesti mielekkäitä tiloja, jotka mahdollistavat monimuotoisen opetuksen järjestämisen ja tarpeen mukaan opiskelijan vetäytymisen rauhallisempaan pienryhmätilaan. Opiskelijapalautteiden mukaan melu ja voimakkaat äänet aiheuttavat ajoittain jopa migreeniä ja stressiä, minkä vuoksi oppimisympäristöjen suunnittelussa tulisi kiinnittää erityisesti huomiota tilojen akustointiin. Osassa Tredun oppimisympäristöjä on opiskelijoille hiljaisen työn tiloja, mm.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

aistihuoneen tapainen tila, sekä mahdollisuus ruokailla hiljaiseksi tilaksi rajatulla alueella. Oppimisympäristöissä on myös sisustusratkaisuin pyritty mahdollistamaan rauhallinen oleskelu. Tiloihin on hankittu esim. kookkaita, pehmustettuja tuoleja, liikkeen mahdollistavia keinutuoleja, akustiikkalevyjä ja pöytiin sermejä sekä yhden tai useamman hengen työtiloja, jotka toimivat myös ympäristönsä akustoivana elementtinä. Oppimisympäristöt ja toimintamahdollisuudet on luotu sellaisiksi, että ne toimivat mahdollisimman monille, huomioiden myös tilojen käyttöasteen. Tilojen saavutettavuus ja aistiesteettömyys huomioidaan aina kohdennetusti osana normaalia toiminnan ja oppimisympäristöjen suunnittelua.

Oppilaitoksissa tehdyissä ympäristöterveyden terveydellisten olojen tarkastuksissa arvioidaan mm. melua, kaikumista ja valaistusta viranomaisen toimesta. Havaintojen pohjalta arvioidaan toimenpidetarpeet ja näitä toteutetaan joko tiloihin liittyvillä toimenpiteillä tai toiminnallisilla ratkaisuilla. Uusia tiloja rakennettaessa käyttäjät ja asiantuntijat ovat aktiivisesti mukana tilaohjelmassa, suunnittelussa ja rakennusprosessissa. Kampuksilla on panostettu kulkureitteihin, opasteiden ja merkintöjen selkeyteen sekä riittävään etukäteistietoon tiloista ja palveluista, millä tuetaan niiden saavutettavuutta. Tilojen saavutettavuutta ja aistiesteettömyyttä on kuitenkin tarpeen jatkossa tarkastella nykyistä systemaattisemmin neurokirjon ja muun erityisen tuen näkökulmasta osana normaalia toiminnan ja oppimisympäristöjen suunnittelua. Useimmat opiskelijat hyötyvät oppilaitoksen rauhallisista tiloista, joissa heillä on mahdollisuus omaan rauhaan ja keskittymiseen.

Tredussa erityisen tuen tarve on lisääntynyt viime vuosina kaikilla aloilla ja kampuksilla. Neurokirjon haasteet ovat lisääntyneet merkittävästi. Tämä edellyttää henkilöstön osaamisen kehittämistä koulutuksen ja erilaisten kehittämishankkeiden keinoin. Tredussa on tarjolla runsaasti laadukasta koulutusta henkilöstölle ja erilaisia projekteja, joiden tavoitteena on lisätä tietoisuutta ja osaamista erityisen tuen ja neurokirjon tarpeista. Tällä hetkellä muun muassa Pidetään Yhtä -hanke vastaa tähän tarpeeseen tarjoamalla henkilöstölle ja opiskelijoille erilaisia koulutuksia ja luentoja liittyen opiskelun tukeen, nepsy-osaamiseen, mielenterveyden vahvistamiseen ja yhteisöllisyyteen. Toki käytännön haaste on myös löytää toteutusmalleja, joilla opettajat pystyvät osallistumaan koulutuksiin. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta opiskelijoille kuuluu yhteisten tutkinnon osien, mutta myös useiden oppiaineiden sisältöihin. Näiden taitojen opetuksen kehittämiseen tulisi kiinnittää huomiota nykyistäkin enemmän, esimerkiksi pajaopetusta lisäämällä. Erilaiset oppimispajat, joissa tuetaan opiskelijan arjen hallintaa, opiskeluvälmiuksien kehittymistä ja henkilökohtaista kasvua, tukevat samalla opiskelijan tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Tredun strateginen ohjelma tukee sosiaalista yhdenvertaisuutta ja saavutettavuutta. Opiskelijoiden erilaiset tarpeen huomioidaan myös Tredun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa. Suunnitelman

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

pohjalta toteutetaan toimenpiteitä yhdenvertaisuuden edistämiseksi tehokkaasti, tarkoituksenmukaisesti ja oikeasuhtaisesti oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioiden.

Eryyisen tuen tarpeet eri koulutusaloilla ja kampuksilla vaihtelevat, mutta palveluja on pyritty kehittämään kattavasti Tredussa. Joillakin aloilla on enemmän pienryhmätoimintaa, mutta suurin osa opiskelijoista saa erityisen tuen palveluja integroidusti. Erilaiset pienryhmät ja pajat ovat tarpeellisia etenkin niille opiskelijoille, joille opiskelu ammatillisessa koulutuksessa olisi muutoin liian haastavaa. Eryyisen tuen tarpeen varmistamisessa erityisopettajien rooli on merkittävä. Lisäksi ammatilliset ohjaajat toimivat keskeisesti yhteistyössä erityisopettajien kanssa, jalkauttaen erityisopettajan, omaopettajan, opiskelijan ja huoltajan yhdessä laatimaa erityisen tuen suunnitelmaa (ETS). Eryyisen tuen tarpeen kasvu aiheuttaa kuitenkin jatkuvaa painetta resurssien riittävyden näkökulmasta. Eryyisesti neurokirjon opiskelijoille riittävä henkilökohtainen ohjaus on opinnoissa etenemisen edellytys. Riittävällä tuella mahdollistetaan opiskelijan henkilökohtainen kasvu, työelämävalmiuksien kehittyminen, opintojen jälkeisen hyvän elämän valmiuksien rakentaminen ja työllistymisen sekä ennaltaehkäistään syrjäytymistä.

Tredussa tehdään suunniteltua ja organisoitua yhteistyötä perusopetuksen kanssa nivelvaiheen ohjauksessa. Nivelvaiheen ohjauksen kehittäminen koetaan tärkeänä neurokirjon opiskelijoiden kohdalla. Nivelvaiheen tiedonsiirto, ennakointi, tutustumiset uuteen oppilaitokseen ja huoltajien mukana olo ovat tärkeitä. Opinto-ohjauksen siirtymävaiheissa tärkeää on, että ohjaukseen on riittävät resurssit. Opinto-ohjaajauksen näkökulmasta on haastavaa, ettei Tampereella ole riittävästi tarjolla jatko-ohjauspaikkoja perusopetuksen päättävälle erityistä tukea tarvitseville nuorille. Ammatillisten erityisoppilaitosten opiskelupaikkoja pitäisi olla enemmän tarjolla. Myös hyvinvointialueen ja oppilaitosten sekä sosiaalihuollon toimijoiden välistä yhteistyötä tulisi kehittää kiinteämpään ja vastavuoroiseen suuntaan.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Nuorisovaltuuston aloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 142

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus (yhteistoiminta-alueen asia)

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Kokouskäsitely

Susanna Saarinen, Veijo Niemi, Jari Tuominen, Tapani Vainio ja Pauliina Suvanto poistuivat kokouksesta päätöksen jälkeen.

Perustelut

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Johtaja, ammatillinen koulutus

§ 259 Opiskelijamaksun alentaminen Tampereen seudun ammattiopistossa, 07.11.2024

§ 260 Tredun opiskelijapalvelujen päälliköiden ja opintoasiainjohtajan varahenkilöt 7.11.2024 alkaen, 07.11.2024

§ 261 Oppisopimuskoulutuksen opintososiaalisten etuuksien kilometrikorvauksen muutos 1.1.2025, 11.11.2024

§ 264 Oriveden kaupungin ja Tredun välinen tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen kuntakohtainen erillissopimus lukuvuodesta 2024-2025 alkaen, 11.11.2024

§ 265 Tredun ja Katepal Oy:n välinen yhteistyösopimus

asuntomessukohteen talousrakennuksen viherkaton rakentamisesta ja näytteillä pitämisestä, 13.11.2024

§ 267 Korjausrakentamisen Osaamispolku -projektin vastuullisen hoitajan muutos, 14.11.2024

§ 268 Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja Ideal Visa Consultancyn välisen sopimuksen hyväksyminen, 18.11.2024

§ 269 Tampereen seudun ammattiopisto Tredun ja RAB Consulting Company Limitedin välisen sopimuksen hyväksyminen, 18.11.2024

§ 270 KAI-projektin yhteistyösopimuksen hyväksyminen, 19.11.2024

§ 271 Sopimus Tredun opiskelijoiden suorittamista kiinteistöpalvelutöistä Hiedanrannassa, 20.11.2024

Koulutuspäällikkö, liiketoiminta ja palvelut 4, ammatillinen koulutus

§ 2 Sopimus koulutuspalvelun myynnistä Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:lle, 15.11.2024

Koulutuspäällikkö, teknologian ja liikenteen alat 2, ammatillinen koulutus

§ 2 Ajoneuvon MXI-736 poistaminen opetuskäytöstä ja myynti, 11.11.2024

Koulutuspäällikkö, teknologian ja liikenteen alat 6, ammatillinen koulutus

§ 1 Tredussa opiskelijatyönä valmistetun koirahäkin myynti Kiertonet.fi-sivustolla, 11.11.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Koulutuspäällikkö, teknologian ja liikenteen alat 9, ammatillinen koulutus
§ 2 Palvelusopimus simulaattorikokeilun järjestämisestä, 19.11.2024

Osaamisalajohtaja, teknologia ja liikenteen alat, ammatillinen koulutus
§ 14 Sähkökäyttöisen henkilöauton pienhankinta Tampereen seudun ammattiopistoon, 15.11.2024

§ 15 Kaasuturbiinimoottorin opetus- ja harjoituslaitteiston pienhankinta Tampereen seudun ammattiopistoon, 21.11.2024

Palvelupäällikkö, ammatillinen koulutus

§ 4 Akkusähköön pienhankinta Tampereen seudun ammattiopistoon, Jasperintien kiinteistöön, 21.11.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 143

Elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteiden päivittäminen

TRE:714/00.01.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Viiki Maiju

Valmistelijan yhteystiedot

Asiakkuuspäällikkö Maiju Viiki, puh. 040 646 2841, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Aino Jokinen, puh. 040 801 6103, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Päivitetty Tampereen elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteet -asiakirja hyväksytään.

Asiakirja korvaa aiemmin hyväksytyin elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteet -asiakirjan (elinvoima- ja osaamislautakunta 21.8.2024, § 85).

Päivitetyt myöntämisperusteet tulevat voimaan 1.1.2025.

Perustelut

Kaupunginhallitus päätti 19.9.2022 (§ 367) Tampereen kaupungin avustusten ja apurahojen yleisistä periaatteista. Elinvoima- ja osaamislautakunta on päättänyt elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteista 19.10.2022 § 115 ja asiakirjaa on päivitetty lautakunnan päätöksillä 26.4.2023 § 67, 22.11.2023 § 175, 13.12.2023 § 188, 14.2.2024 § 28, 20.3.2024 § 39 ja 21.8.2024 § 85.

Tampereen kaupungin tavoitteena on olla luovien alojen kansallinen ja kansainvälinen keskittymä vuoteen 2030 mennessä. Eri toimijoiden yhteistyötä vahvistavalla elinkeino- ja innovaatiopolitiikalla edistetään elinkeinorakenteen ja uusien toimialojen kasvua. Yhtenä toimenpiteenä luovien alojen ja audiovisuaalisen alan toiminnan edistämiseksi Tampereen kaupunki otti käyttöön audiovisuaalisen alan (AV- alan) tuotantokannustimen vuonna 2018.

AV-alan tuotantokannustimen tavoitteena on vauhdittaa Tampereen seudulla toteutettavia tuotantoja. Lisäksi tuotantokannustimen lisätuella pyritään edistämään Tampereen kansallista ja kansainvälistä tunnettuutta. Elokuva- ja TV -tuotannoilla on todettu olevan positiivinen vaikutus niin aluetalouteen kuin kaupunkien vetovoimaan. AV-ala on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

elinkeinona Tampereelle tärkeä ja tuotannot työllistävät alueella suoraan ja välillisesti.

AV-alan tuotantokannustimen käytännön koordinoinnista ja valmistelusta vastaa Tampereen kaupunkiseudun elinkeino- ja kehitysyhtiö Business Tampere Oy:n hallinnoima Film Tampere Tampereen kaupungin ja Business Tampere Oy:n välisen sopimuksen nojalla. Film Tampere toimii elinkeinopoliittisena ohjelmana, jonka toimenpitein kehitetään audiovisuaalista tuotantoa ja kasvatetaan alan liiketoimintaa sen eri osa-alueilla. Tuotantokannustimen myöntämisestä päättää Tampereen kaupungin hallintosäännön ja delegointipäätösten mukainen toimivaltainen viranomainen. Tampereen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyyn avustusten myöntämisperusteet - asiakirjaa esitetään nyt päivitettäväksi audiovisuaalisen alan tuotantokannustimen lisätuen (asiakirjan luku 8) osalta, joiden kriteeristö päivitettiin edellisen kerran elinvoima- ja osaamislautakunnan päätöksellä §175 (22.11.2023).

Tampereen audiovisuaalisen alan tuotantokannustinjärjestelmää laadittaessa on arvioitu EU:n valtioneuvoston päätösten vaikutusta tuen sisältöön. Tuotantokannustimen tuki-intensiteettiä arvioidessa tulee huomioon ottaa sekä tuotantokannustin että lisätuki kokonaisuutena. Kokonaistuki voi Tampereen osalta olla korkeimmillaan 15 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Tukea koskeva poikkeus ennakoilmoitusvelvollisuudesta on niin sanottu yleinen ryhmäpoikkeusasetus (komission asetus 651/2014 EU tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti). Asetuksella on yleisesti vapautettu tietyt edellytykset täyttävät tukimuodot ennakoilmoitusvelvollisuudesta, koska ne katsotaan yhteismarkkinoille soveltuviksi SEUT 107 artiklan 3 kohdan nojalla.

Ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla myönnettyistä tuista raportoidaan komissiolle yhteenvetotiedot jälkikäteen ja komissio valvoo tukia jälkivalvontana. Tuensaajaa pyydetään myös vahvistamaan hakemuksessa, että Tampereen tuotantokannustin kokonaisuudessaan ja muut saadut valtiontuet eivät ylitä asianomaiselle tuotannolle säädettyä enimmäisintensiteettiä.

Esitettävän päivitysten tavoitteena on kuluneen vuoden aikana saatujen kokemusten perusteella tehdä hakemisesta kohderyhmälle selkeämpää sekä jouduttaa hakemusten käsittelyprosessia. Tuotantojen, jotka hakevat lisätukea, tulee vähintään täyttää Film Tampereen jo käytössä olevat, elinvoiman ja kilpailukyvyyn avustusten myöntämisperusteisiin pohjautuvat, tuotantokannustimen yleiset ehdot (liite 1). Yleisten ehtojen täyttävien tuotantojen osalta lisätukea esitetään myönnettäväksi harkinnanvaraisesti joko 2,5 % tai 5 % suuruuisena seuraavien kriteerien kautta:

- 2,5% lisäkannustimen saadakseen tuotannon tulee täyttää 4/5 seuraavista ehdoista: Tuotannon kokonaisbudjetti on yli 2 milj. €, tuotannolla on Business Finlandin myöntämä av-

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

tuotantokannustintuki (25 %), Tampereen alueella käytetty rahasumma vähintään 0,5 milj. €, vähintään 50 % kuvauspäivistä on Tampereella sekä tuotannolla on suunnitelma ja toteutusaikataulu kattaville markkinointitoimenpiteille, jotka edistävät kaupungin tunnettuutta.

- 5% lisäkannustimen saadakseen tuotannon tulee täyttää 5/6 seuraavista ehdoista: Tuotanto on kansainvälinen (kv-rahoitus ja -tuotantoyhtiöt) tai kotimaisella tuotannolla on merkittävä kansainvälinen levityssopimus (levitys useassa valtiossa tai maanosassa), tuotannon kokonaisbudjetti on yli 2 milj. €, tuotannolla on Business Finlandin myöntämä av-kannustintuki (25 %), Tampereen alueella käytetty rahasumma on vähintään 0,5 milj. €, vähintään 50 % kuvauspäivistä on Tampereella sekä tuotannolla on suunnitelma ja toteutusaikataulu lisäarvon tuottamiselle, kansainvälisille markkinointitoimenpiteille ja/tai ilmiöittämiskampanjalle, kaupunkikuvan näkyvyyden edistämiseksi ja alueellisille yhteistyökumppaneille.

Lisäkannustimen kriteerit pitävät sisällään tuotantoyhtiön tekemät viestintä- ja markkinointitoimenpiteet, kuten tiedotteet, markkinointimateriaalit ja tuotannon mahdolliset puheenvuorot, joissa edistetään ja vahvistetaan Tampereen kansainvälistä tunnettuutta sekä tuotannon aikana että sen jälkeen. Toimenpiteiden suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa tuotantoyhtiö. Toteutuneista toimenpiteistä raportoidaan Tampereen kaupungille. Maksatus voidaan keskeyttää tai periä takaisin Film Tampere Audiovisuaalisen alan tuotantokannustimen yleisten ehtojen mukaisesti, jos sovitut toimenpiteet eivät täyty.

Lisäksi yksi tuotanto voi hakea AV-alan tuotantokannustinta ja samoin lisätukea vain kerran (ei koske tuotantokausia tai elokuvien jatko-osia). Mikäli tv-sarjatuotannon yhteydessä tuotetaan pääosin samasta materiaalista oma elokuvatuotanto, tulee tämä sisällyttää alkuperäiseen hakemukseen. Jos kyseessä on täysin oma tuotantokokonaisuus, tulee tuotannolle hakea AV-alan tuotantokannustinta ja markkinointitukea erillisellä hakemuksella.

Päivitetyt myöntämiskriteerit on valmisteltu Tampereen kaupungin ja Film Tampereen yhteistyönä ja ne esitetään otettavaksi käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen, jonka aikana tuotantokannustinpäätöksiä aletaan myöntämään uuden harkinnanvaraisen kriteeristön mukaan kuitenkin niin, että vuonna 2024 aloitettuja ja 2025 päättyviä tuotantoja koskevat vuoden 2024 sopimusehdot.

Ehdotus päivitettyksi elinvoiman ja kilpailukyvyyn avustusten myöntämisperusteet -asiakirjaksi sekä asiakirja, johon on merkitty ehdotetut muutokset (poistot on kirjattu punaisella fontilla ja lisäykset vihreällä), ovat tämän asian liitteinä.

Hallintosäännön (22.4.2024) § 17 mukaan lautakunta päättää oman tehtäväalueensa osalta avustusten ja tukien myöntämisperusteista ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

myöntämisestä kaupunginhallituksen määrittämien yleisten periaatteiden mukaisesti.

Tiedoksi

Anna-Kaisa Heinämäki, Maiju Viiki, Tuula Mikkonen, Tatjaana Julin, Susanna Lundström, Iina Ojala, Jonna Nyholm, Outi Lehtinen, Fanny Heinonen/Film Tampere, Niina Virtanen/Film Tampere, ko-pa-li

Liitteet

- 1 Liite Elosa 27.11.2024 Film Tampere AV-tuotantokannustimen yleiset ehdot
- 2 Liite Elosa 27.11.2024 Tampereen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteet luku 8
- 3 Liite Elosa 27.11.2024 Tampereen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyn avustusten myöntämisperusteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 144

Avustushakemus Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry:n toimintaan

TRE:5312/14.02.00/2024

Valmistelija / lisätiedot:

Antikainen Timo

Valmistelijan yhteystiedot

Elinkeinojohtaja Timo Antikainen puh. 050 321 1279 ja kilpailukykyjohtaja Anna-Kaisa Heinämäki puh. 040 639 7701, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Aino Jokinen, puh. 040 801 6103, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Elinvoima- ja osaamislautakunta myöntää 10 000 euron avustuksen Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry:lle.

Avustus maksetaan elinkeinopalvelut-palveluryhmän kustannuspaikalta 154051.

Kokouskäsitely

Venla Taubert poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry (Y-tunnus (1448627-5) on lähettänyt Tampereen kaupungille kohdeavustushakemuksen, jossa se esittää, että kaupunki osallistuisi Tampereen kauppahallin tapahtumallisuuden ja viestinnän kehittämisen kustannuksiin yhteensä 10 000 eurolla.

Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry on vuonna 1971 perustettu yhdistys, johon kuuluvat kaikki kauppahallin yritykset. Yhdistyksen hallitukseen kuuluu puheenjohtajan lisäksi kuusi yrittäjää (10/2024) ja hallitus on toimeenpaneva elin sisäisen toiminnan kehittämisessä, verkostotyössä ja markkinoinnissa. Yhteisinä toiminnan tavoitteina ovat kauppahallin elävöittäminen (tapahtumat ja verkostoyhteistyö), kulttuuriperimältään arvokkaan kauppiaskulttuurin ylläpitäminen ja tunnetuksi tekeminen (markkinointi ja viestintä) sekä kauppahallin yritysten välisen yhteistyön kehittäminen.

Tampereen kauppahalli on ollut Tampereen läntisen keskustan perinteinen maamerkki jo yli 100 vuoden ajan. Kauppahalli on Tampereen kaupungin omistama kiinteistö, jonka toimitiloja vuokrataan hakemusperiaatteella eri yrittäjille. Kauppahalli kytkeytyy myös kiinteästi läntisen keskustan kehittämiseen ja elävöittämiseen. Kauppahallin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

sisäinen kehitystyö on ollut aktiivista viime vuosina. Kauppahallin brändiä on raikastettu ja rakennettu uudelleen niin yhdistyksen sisäisten toimien sekä verkostoyhteistyön avulla kuten mm. Viiden tähden keskusta - yhteistyössä ja Kulttuurikehä-hankkeessa.

Tampereen kauppahallin kehittäminen osana urbaania kaupunkikulttuuria on ollut viime vuosina aktiivisen keskustelun kohteena ja merkittävin paalu kauppahallin kehittämisessä tullaan näkemään seuraavina vuosina, kun tila teknisesti ja toiminnallisesti perusparannetaan. Osana remontin suunnittelua on tehty kartoituksia kauppahallin tulevaisuuden konseptista, asiakastoiveista ja palvelutarjoamasta ja siitä, kuinka myös kiinteistöä voitaisiin kehittää vastaamaan näitä tulevaisuuden tavoitteita ja tarpeita.

Osana välittömiä kehitystoimia ja toisaalta pitkän tähtäimen suunnitelmia yhdistyksen hallitus on ideoinut tapahtumallisuuden edistämiseen sekä viestinnän ja markkinoinnin tehostamiseen liittyvää kehitystyötä, jonka tuloksena olisi luoda uudenlainen, vireä ja samalla historiallista kulttuuriperimää kunnioittava kauppahallikulttuuri. Toimenpiteillä tähdätään sekä tulevan remonttijakson tasoittamiseen kauppiaille että remontin jälkeiseen aikakauteen, jolloin uusi brändi olisi jo vakiintanut paikkansa ja houkuttelisi kauppahalliin rohkeasti erottuvia yrityskonsepteja sekä uusia asiakaskuntia.

Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry edistää toiminnallaan Tampereen strategian 2030 "tekemisen kaupunki" mukaisia tavoitteita kehittäen ja vahvistaen mm. Tampereen läntisen keskustan elivoimaisuutta, yhteisöllisyyttä ja yritysten toimintaedellytyksiä. Tampereen kaupungin elinvoiman palvelualueen elinkeinopalvelut-palveluryhmän on mahdollista vetovoima ja edunvalvonta-yksikön avustuksille vuodelle 2024 osoitettujen määrärahojen puitteissa avustaa Tampereen kauppahallin tapahtumallisuuden ja viestinnän kehittämisen kustannuksissa yhteensä 10 000 eurolla.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (22.4.2024 § 17) mukaan lautakunta päättää oman tehtäväalueensa osalta avustusten ja tukien myöntämisestä kaupunginhallituksen määräämien yleisten periaatteiden mukaisesti. Avustustoimintaa ohjeistavat Tampereen kaupungin avustusten ja apurahojen yleiset periaatteet (kaupunginhallitus 19.9.2022 § 367) sekä Tampereen kaupungin elinvoiman ja kilpailukyvyyn avustusten myöntämisperusteet (elinvoima- ja osaamislautakunta 21.8.2024 § 85) - asiakirjat. Avustushakemusta käsiteltäessä on otettu huomioon valtioneuvoston päätös.

Tampereen kaupunki maksaa avustukset yhdessä tai useammassa erässä ilman avustuksen saajan laskutusta, kun päätös on lainvoimainen. Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpito ja muu seuranta siten, että avustuksen tarkoituksenmukaista käyttöä voidaan luotettavasti seurata ja arvioida.

Tiedoksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Anna-Kaisa Heinämäki, Timo Antikainen, Saara Saarteinen, Noora Kumpulainen, Mikko Siitonen, Henri Lievonen, Tatjaana Julin, Kitia-talous, Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry

Liitteet

1 Liite Elosa 27.11.2024 Avustushakemus Tampereen Kauppahallin Yhdistys ry

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 145

Valtuustoaloite Karteroopin toiminnan mahdollistamiseksi Tampereen kaupungin tuella - Tampereen sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:3227/05.00.01/2024

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Hanna Karojärvi, puh. 040 800 7410, työllistymisen monialaisen tuen palvelujen johtaja Tommi Eskonen, puh. 050 361 1052, erikoissuunnittelija Esko-Pekka Järvinen, puh. 041 731 3226, ehkäisevän päihdetyön koordinaattori Johanna Heine, puh. 040 195 1709, projektipäällikkö Sanna Teinilä, puh. 050 3646 022, suunnittelupäällikkö Tuula Mikkonen, puh. 040 800 4962, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Aino Jokinen, puh. 040 801 6103, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä pyytää selvittämään kaupungin mahdollisuuksia rahoittaa ja tehdä yhteistyötä Mahdollisuuksien talo ry:n Karteroopin kanssa niin avustustoiminnassa kuin työllistämisasioiden osalta.

Mahdollisuuksien Talon tavoitteena on tukea ja kehittää yhteisöllisyyttä sekä luoda mahdollisuuksia vaikeassa työllistymistilanteessa oleville asiakkaille. Mahdollisuuksien Talon Karteroopi-toiminnassa jaetaan kohdennetusti tarvitseville asiakkaille Nextiin esilajittelemia lahjoitettuja vaatteita ja kodintekstiilejä. Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin Karteroopi-toiminnan merkitys tekstiilijätteen vähentämiseksi, vähävaraisten välttämättömyystarpeiden tukemiseksi sekä matalan kynnyksen välityömarkkinapaikkojen tarjoamiselle.

Suomessa ei ole selkeää käyttökuntoisten vaatteiden sosiaaliseen uudelleenkäyttöön liittyvää mallia, vaikka avun tarvitsijoita on. Taloudellinen apukin ohjaa maassamme useimmiten ostamaan vaatteet uusina. Uuden ostamisen normi näkyy uudenveroisten ja käyttökuntoisten kiertoon laitettavien vaatteiden suurena määränä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kierrätyskeskuksissa tämä näkyy niin, että tilanpuutteen vuoksi vain lähes uudenveroiset vaatteet voidaan laittaa myyntiin, eikä täysin käyttökuntoisille, mutta ehkä hieman käytetyimmän näköisille vaatteille löydy läheskään aina uudelleenkäyttöön ohjaavaa kanavaa. Paljon käyttökuntoisia vaatteita päätyy polttoon tai parhaassa tapauksessa uusiokäytettäväksi raaka-aineeksi.

Samaan aikaan meillä on silti jatkuvasti enemmän ihmisiä, joilla ei ole varaa ostaa vaatteita edes käytettynä tarjottavin hinnoin. Käyttökuntoisten vaatteiden ylijäämä ei siis kohtaa suurta avun tarvitsijoiden joukkoa. Myös tekstiilimateriaalin varastointi on ongelma, sillä "väärään" vuodenaikaan lahjoitetut vaatteet eivät vastaa ihmisten sen hetken tarpeita ja vaatteiden varastointitila on kallista.

Ekokumppanit on toteuttanut Pirkanmaan Jätehuollon kanssa jo neljä SWAP! käytettyjen vaatteiden tapahtumaa, joissa yhteensä yli 15 000 kg vaatteita ja kenkiä on vaihtanut omistajaa. Vaatteiden kierrättämisestä uusille käyttäjille, vaihtaen tai jopa ilmaiseksi, on saanut paljon kiitosta. Lisäksi kaikille halukkaille jaetut "ilmaiset" kolme SWAP-seteliä on tarjonnut kaikille mahdollisuuden osallistua tapahtumaan rahatilanteesta riippumatta. Tapahtumasta jääneet vaatteet on nyt kahdesti ohjattu Mahdollisuuksien talon Karteroopille, jonne ne on toimitettu SWAPin lajittelukumppanin Nextiili ry:n kautta ja Kierrätyskeskuksen logistiikkaa hyödyntäen.

Karteroopi toimii osaltaan tekstiilien kiertoa mahdollistaen ja näin vähentää osaltaan tekstiilijätettä. Tekstiilien kierrätyksen ja uudelleenkäytön toimijoita on Tampereella useita (esimerkiksi Nextiili, Pirkanmaan kierrätys ja työtoiminta, SPR Kontti ja Hope ry.) Näistä Nextiili ja Pirkanmaan kierrätys ja työtoiminta operoivat kaiken mahdollisen hyötykäyttöön soveltumattoman kierrätystekstiilin (tai muun heille päätyvän kierrätystavaran) soveltuvien osien edelleen uusiutuvan energian lähteeksi. Kaupunki on tehnyt kiertotaloustoimijoiden kanssa yhteistä kehittämistyötä (esim. KIERTO-hanke). Erillistä kiertotalouden avustusmuotoa ei kaupungilla kuitenkaan ole, eikä tekstiilien kierrätystoiminta ole Ympäristönsuojelutyön avustusten myöntämisperusteiden täyttävissä toimintamuodoissa mukana, vaan kiertotalouden toimijat ovat toimintansa sisällön mukaan voineet hakea ja saada kaupungin myöntämiä muita avustuksia. Nextiilille ja Pirkanmaan kierrätys ja työtoiminnalle on vuonna 2024 myönnetty työllisyyden edistämisen kohdeavustusta. Kyse on väliaikaisesta avustuksesta, jonka tarkoituksena on tukea välityömarkkinoilla toimivia yhdistyksiä TE-uudistuksen siirtymävaiheessa. Hope ry, joka Karteroopin tapaan edelleen jakaa vaatteita (ehtonaan tosin, että perheessä on alle 18-vuotias lapsi), on saanut vuodesta 2022 alkaen avustusta toimintaansa Tampereen kaupungin perheitä tukevan työn yleisavustuksesta. Vuonna 2024 mahdollisuuksien talolle myönnettiin 3000 euroa toiminnan kuluihin hyvinvoinnin edistämisen yleisavustus -kokonaisuudesta. Toiminta täyttää avustuskriteerit, mutta kokonaisuudesta myönnettävät summat jäävät kauas haetusta. Hyvinvoinnin edistämisen yleisavustuksia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

jaettiin vuodelle 2024 yhteensä 52 000 euroa yhdelletoista yhdistykselle. Mahdollisuuksien talo haki uutena avustuksen hakijana avustusta tästä kokonaisuudesta 30 000 euroa. Yhdistys haki avustusta sekä toimintaan että palkkakuluihin toiminnan jatkoa ja omarahoitteisuutta valmistelevalle henkilölle osalta. Muita tässä mainittuja avustuksia Mahdollisuuksien talo ei ole hakenut. Tulevaisuudessa Mahdollisuuksien talo ry:tä voidaan ohjata paremmin kohdentamaan avustushakemuksensa kokonaisuuteen, josta tarpeisiin on parhaat edellytykset vastata.

Kierrätysvaatteiden edelleen lahjoittaminen rinnastetaan aloitteessa vähävaraisille suunnattuun ruoka-apuun, molempien ollessa välttämättömyystarpeita. Ruoka-aputoiminta on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvää matalan kynnyksen vapaaehtoistoimintaa, joka keskittyy hävikkiruoan hyötykäyttöön. Sen järjestämiseen ei ole velvoittavaa lainsäädäntöpohjaa, mutta 1.10.2024 on tullut voimaan valtioneuvoston asetus ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista. Ruoka-aputoiminnan valtionavustus kohdistuu yksinomaan ruoka-apuun, eikä asetuksessa mainita muita välttämättömyystarvikkeita, kuten vaatteita. (Valtioneuvoston asetus 541 /2024). Ruoka-aputoimintaan myönnettävistä valtionavustuksista Tampereen kaupunki tekee yhteistyötä Tampereen evankelisluterilaisen seurakuntayhtymän ja paikallisten järjestöjen kanssa hävikkiruoan hyötykäytön tehostamiseksi Tampereella. Ruoka-avun erilaisia muotoja ovat muun muassa elintarvikejako ja yhteisöruokailut.

Ruoka-apu on mukana Tampereen kaupungin köyhyysohjelmassa, missä osatavoitteina on eriarvoisuuden ja köyhyyden vähentäminen, ennaltaehkäisyyn panostaminen sekä tamperelaisten työkyvyn, työllisyyden ja työelämään osallistumisen tukeminen. Köyhyysohjelman mahdollisen päivittämisen yhteydessä voidaan tarkastella vaateavun merkitystä ja mahdollisuuksia sen tukemiselle.

Tampereen kaupungin Työllisyys- ja kasvupalvelut tunnistaa kolmannen sektorin toimijoiden tärkeän roolin toiminnallisena ympäristönä, jossa on mahdollista vahvistaa osaamista ja muita työelämävalmiuksia sekä edistää näin pidempään työttömänä olleiden työnhakijoiden sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Matalan kynnyksen työllistymistä edistävänä palveluna toimiva kuntouttava työtoiminta on siirtynyt kaupungilta Pirkanmaan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, joten niitä osin yhteistyömahdollisuuksia toimijan on syytä selvittää suoraan hyvinvointialueen kanssa.

Kaiken kaikkiaan kolmannen sektorin välityömarkkinatoimijoiden tilanne on taloudellisesti haasteellinen, koska välityömarkkinatoimijoille suunnattu TEM:n työllisyyspoliittinen avustus on loppunut, Pirha on vähentänyt kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelujen käyttöä ja Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskuksen (STEA) avustusmäärärahoja on leikattu, Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) nuorten työpajarahoitusta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

on leikattu, Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hakerahoitus on vähentynyt, Kaupungin avustusmahdollisuudet ovat rajalliset nykyisen taloustilanteen puitteissa ja myös palkkatuettu työ on uudistusten keskellä.

Työllisyys- ja kasvupalvelujen tarkoituksena on käynnistää välityömarkkinoiden kehittämisohjelma, jonka puitteissa etsitään ratkaisuja esille tulleisiin haasteisiin yhdessä kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien talo ry on tervetullut mukaan kehittämistyöhön, kun se saadaan käyntiin. Toistaiseksi Karteroopi-toimintaa ei ole kehitetty työllistymistä edistävän palvelun suuntaan eikä siinä myöskään käytössä olevien seurantatietojen mukaan ole juurikaan hyödynnetty työkokeiluja tai palkkatukea osallistujien työelämävalmiuksien vahvistamisessa.

Karteroopi on konsepti, jota on perusteltua tukea ja vakiinnuttaa ekologista, sosiaalista ja taloudellista kestävästä kehitystä tukevana sekä vaatteiden kestävästä kulutuksesta edistävänä toimintamallina. Mahdollisuuksien talo ry:tä voidaan tukea ja ohjata tunnistamaan ja hyödyntämään paremmin jo nykyisellään tarjolla olevat kaupungin tuki- ja yhteistyömuodot.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

§ 146

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Salmi Pekka, Johtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Perustelut

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Lukiokoulutuksen johtaja, Toisen asteen koulutuspalvelut
§ 119 Tammerkosken lukion opetussuunnitelmaan perustuva
suunnitelma lkv 2024-2025, 15.11.2024

Palvelupäällikkö, Kohtaanto-palvelut 2

§ 56 Tampereen kaupungin rekrytointilisän myöntäminen Navakka Group Oy:lle / E.-S.S., 01.11.2024

§ 57 Tampereen kaupungin rekrytointilisän kielteinen päätös Viestipaino Oy:lle / A.B.-L., 08.11.2024

§ 58 Tampereen kaupungin rekrytointilisän myöntäminen Viestipaino Oy:lle / N.A., 11.11.2024

§ 59 Tampereen kaupungin rekrytointilisän myöntäminen Viestipaino Oy:lle / H.H., 13.11.2024

Työllisyysjohtaja, Työllisyys- ja kasvupalvelut

§ 138 Scaleup-klubitilaisuuden järjestäminen, 18.11.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§135, §136, §137, §138, §139, §140, §141, §142, §145, §146

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§143, §144

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Frenckellinaukio 2 B, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella osoitteessa <https://www.tampere.fi/asioi-kaupungin-kanssa> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvasuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

---

16 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.